

Näringsdepartementet

Ert ärendenummer: N2018-03829-RTS

Remiss avseende EU-kommissionens förslag COM (2018) 372 - 375, 382, 390 och 471 - 473.

Sammanfattning

Region Värmland har givits möjligheter att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser och förordningar för ovan nämnda fonder. Region Värmlands remissvar avser i huvudsak de gemensamma bestämmelserna liksom förslagen till förordningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg).

Region Värmland välkomnar principen om partnerskap vid utformningen och genomförande av fonder och program och vill i sammanhanget understryka att regionerna har en särskilt viktig roll i och med sitt regionala utvecklingsuppdrag.

Region Värmland välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram) och uppmanar regeringen att möjliggöra för regionala program som finansieras av båda fonderna i Sverige. I detta sammanhang vill Region Värmland påtala vikten av förenkling i alla led.

Region Värmland noterar att kommissionens förslag att sänka EU-finansieringsgraden för den kategori medlemsstater där Sverige ingår innebär att finansieringen blir högst 40%. Vår uppfattning är dock att i första hand bör dagens nivå på 50 % bibehållas. Detta gäller särskilt för de av Kommissionen utpekade målen. I andra hand och för att kunna fullfölja viktiga satsningar menar vi att eventuellt bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt. Det är också väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar på det som anses mest angeläget utifrån regionala förutsättningar

och behov. Vi vill i detta sammanhang därför passa på att understryka vikten av att subsidiaritetsprincipen utövas i praktiken.

Region Värmland välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Landsbygdsutveckling är en regional utvecklingsfråga och vi anser därför att Europeiska regionala utvecklingsfonden är den förordning där dessa frågor bör inkluderas. Region Värmland efterfrågar också ett förtydligande från kommissionens sida hur lokalt ledd utveckling ska genomföras i praktiken, då det saknas hänvisning till Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i förslaget till förordningar.

Europeiskt territoriellt samarbete bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken och budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

Region Värmland välkomnar kommissionens förslag att Socialfonden+ ska ta sitt avstamp i principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Vi vill dock understryka vikten av att Socialfonden + så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden och att den territoriella dimensionen av Europeiska socialfonden säkerställs.

1. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser

Avser Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska Socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden liksom finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrument för gränsförvaltning och visering (CPR) (COM(2018) 375 + Bilaga 1-22).

1.1 Allmänna synpunkter

Region Värmland välkomnar kommissionens ambition om ett gemensamt ramverk för flertalet fonder. Vi beklagar dock att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte inkluderas i förordningen om gemensamma bestämmelser. Vi uppmanar regeringen att verka för en tydligare integrering mellan regionala utvecklingsfonden och jordbruksfonden för landsbygdsutveckling i genomförandet. Landsbygdsutveckling bör enligt vår mening uppfattas som en del av regional utveckling och det är därför av stor

vikt att de båda finansieringsinstrumenten så långt som möjligt samordnas.

Principen om partnerskap, som bygger på flernivåstyrelse och delaktighet från såväl den lokala och regionala politiska nivån som civilsamhället och arbetsmarknadens parter, föreslås fortsatt vara en väsentlig del av genomförandet av fonderna, vilket vi välkomnar. Programmen genomförs i stor utsträckning på den lokala och regionala nivån. För att få ett effektivt genomförande, där medlen också kommer till nytta, är det viktigt att den lokala och regionala nivån också involveras i utformning och prioritering av insatser.

Region Värmland välkomnar de förenklingsåtgärder som kommissionen föreslår men vill i sammanhanget poängtera att vi anser att möjligheten till förskottsbetalningar bör realiseras.

De åtgärder vi särskilt välkomnar är följande föreslagna bestämmelser;

- * Ett proportionerligt förvaltnings- och kontrollsystem, där medlemsstater med god förvaltningskapacitet och lägre risk för felaktig hantering av EU-medel också ska kunna förlita sig på nationella system.
- * En ökad flexibilitet att göra ändringar i programmen utifrån förändrade omvärldsfaktorer liksom en möjlighet att föra över medel mellan fonderna inom ramen för delad förvaltning. Detta bör ske utifrån regionala behov och prioriteringar.
- * Förenklade förfaranden för att överföra medel mellan prioriteringar i program
- * Möjligheten att ersätta kostnader genom att använda faktiska redovisade kostnader, klumpsummor och schabloner.
- * Ett förenklat tillvägagångssätt när det gäller lokalt ledd utveckling, inbegripet möjligheten att utse en samordnande fond.

1.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 6; partnerskap och flernivåstyrelse

Region Värmland välkomnar att varje medlemsstat föreslås bilda ett partnerskap bl.a. med behöriga regionala och lokala myndigheter och att dessa enligt principen om flernivåstyrelse ska delta i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelserna mellan medlemsstaten och kommissionen liksom i utformningen och genomförandet av

programmen. Detta är viktigt för programmens förankring och genomslag lokalt och regionalt.

I Sverige har vi en ordning där landstingen/regionerna innehar det regionala utvecklingsansvaret och benämningen regioner bör därmed adderas under 1a "kommuner och andra myndigheter".

Artikel 18; Godkännande av program

Av artikel 18 framgår att kommissionen ska framföra sina synpunkter inom tre månader efter det att medlemsstaten har lämnat in programmet och att medlemsstaten sedan ska se över programmet med beaktande av kommissionens synpunkter. Då av allt att döma regionalt utvecklingsansvariga kommer att ansvara för utformningen av de regionala programmen, är det angeläget att de också tillåts delta i dialogen med kommissionen om innehållet i programmen. Regionerna kan bäst svara för analysen bakom och motiven till valda prioriteringar och beskrivna behov. För att skapa en effektiv programmeringsprocess är det önskvärt med en större transparens än vilket var fallet under den föregående programmeringsperioden.

Region Värmland föreslår därför ett tillägg i artikel 18.3 där det framgår att de som ansvarar för utformningen av programmen deltar i dialogen med kommissionen om programmen.

Artikel 20; Gemensamt stöd från ERUF, ESF+ och Sammanhållningsfonden

Region Värmland välkomnar kommissionens förslag om att Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden gemensamt får stödja program (flerfondsprogram) och uppmanar regeringen att möjliggöra för regionala program som finansieras av båda fonderna i Sverige.

Artikel 22; Integrerad territoriell utveckling

I artikel 22 uppges att en integrerad territoriell utveckling ska stödjas genom strategier för territoriell utveckling i form av a) integrerade territoriella investeringar (ITI), b) lokalt ledd utveckling (LLU) eller c) något annat territoriellt verktyg. Region Värmland vill i sammanhanget framhålla att de regionala utvecklingsstrategier (RUS) som regionerna tar fram bör kunna ligga till grund för den typen av territoriella investeringar. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

Artikel 25; Lokalt ledd utveckling

Enligt förslag till förordningar för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, artikel 86, ska 5% öronmärkas för lokalt ledd utveckling. Det saknas dock en hänvisning till Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Hänvisning till Jordbruksfonden saknas även i artikel 25 i förordningen om

gemensamma bestämmelser. Region Värmland efterfrågar ett förtydligande från kommissionens sida hur det lokalt ledda arbetet ska genomföras i praktiken. Det faktum att den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte omfattas av de gemensamma bestämmelserna torde också försvåra flerfondssamverkan på lokal nivå. Här efterfrågar Region Värmland tydlighet.

Artikel 26; Lokalt ledda utvecklingsstrategier

Kommissionen föreslår att de förvaltande myndigheterna ska fastställa kriterier för urvalet av lokala utvecklingsstrategier. Vi vill i det sammanhanget framhålla att det är viktigt att kriterierna är tydliga och transparenta för de lokala aktörer som ska delta i arbetet med lokalt ledd utveckling och utformningen av strategierna. Vi föreslår därmed ett tillägg i den befintliga formuleringen;

”De relevanta förvaltande myndigheterna ska fastställa transparenta kriterier för urvalet av strategierna”

Artikel 48; Bidragsformer

Region Värmland välkomnar ett förenklat redovisningsförfarande.

Artikel 106; Fastställande av medfinansieringsgrad

Kommissionen föreslår en utökad nationell medfinansiering av programmen med ett tak på 40% EU-finansiering för den kategori där Sverige ingår. Strukturfonderna medfinansierar idag i stor utsträckning det regionala tillväxtarbetet i Sverige och för att kunna fullfölja viktiga satsningar menar Region Värmland att detta bortfall bör kompenseras i motsvarande grad i de nationella anslagen för regional tillväxt. I första hand anser dock Region Värmland att en finansieringsgrad på 50% bör bibehållas.

2. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM (2018) 372 final)

2.1 Allmänna synpunkter

I kommissionens förslag till flerårig budgetram föreslås att 273 miljarder Euro ska anslås till Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden för perioden 2021-2027.

Med utgångspunkt i de politiska målsättningarna som uppges i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser ska Eruf och Sammanhållningsfonden föreslås resurserna koncentreras på mål 1;

Ett smartare Europa – innovativ och smart ekonomisk omvandling och mål 2; Ett grönare och mer koldioxidsnålt Europa. Sveriges föreslås lägga 85% av resurserna på dessa två mål, varav 60% på mål 1.

Region Värmland är positiva till inriktningen på målen men eftersträvar flexibilitet. Vår uppfattning är därför att när det gäller den tematiska koncentrationen bör det tas större hänsyn till regionala särdrag. Vi vill framhålla att subsidiaritetsprincipens praktiska tillämpning är viktig i detta sammanhang.

2.1.1 Följande synpunkter lämnas när det gäller preambeln till förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden;

(9) För att stödja medlemsstaternas och regionernas ansträngningar att möta nya utmaningar och säkerställa en hög säkerhetsnivå för sina invånare och förebygga radikaliseringsrisker med avstamp i synergier och komplementaritet med andra av unionens politikområden, bör investeringar inom ramen för Eruf bidra till säkerhet i områden där det finns ett behov av att säkerställa säkra offentliga platser och säker kritisk infrastruktur, såsom transport och energi.

När det gäller säker kritisk infrastruktur såsom ovan talas om transport och infrastruktur vill Region Värmland poängtera vikten av att inkludera digital infrastruktur i sammanhanget.

2.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 3; Tematisk koncentration

Region Värmland anser att det är väsentligt att det finns en flexibilitet för regionerna att inrikta programmen på målsättningar och prioriteringar som anses mest angeläget utifrån regionala förutsättningar och behov. Utifrån detta är vi negativa till en av Kommissionen på förhand bestämd koncentration.

Artikel 9; Hållbar stadsutveckling

Region Värmland anser att det bör finnas en flexibilitet för regionerna att i programutformningen välja vilka målsättningar och prioriteringar som anses mest angelägna utifrån skilda förutsättningar och behov regionalt. Omfattningen på insatser till förmån för hållbar stadsutveckling bör därmed kunna skilja sig åt mellan de olika programområdena. Region Värmland ser också behov av förtydliganden från kommissionens sida vad gäller definitionen av stadsområden och städer i sammanhanget. Region Värmland menar att den problematik som bland annat är avsedd att lösas genom insatser via hållbar stadsutveckling även kan förekomma i mindre städer och kommuner varför insatserna ej bör omfatta endast

storstäder utan att avgränsningen istället definieras utifrån problematikens karaktär.

2.3 Synpunkter på BILAGA I och Bilaga II

Gemensamma indikatorer för Eruf och Sammanhållningsfonden – artikel 7.1 1.

Region Värmland är negativa till de resultatindikatorer som finns kopplade till politiskt mål 2: "Ett grönare och koldioxidsnålare Europa genom ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, klimatanpassning, riskförebyggande och riskhantering"

Som resultatindikatorerna är utformade idag finns inte möjligheten att arbeta med framväxten av nya innovativa produkter, varor och tjänster med ett fokus på ett miljö-, klimat- och resurseffektivare samhälle. Det bör därför adderas indikatorer som ger möjlighet att arbeta med dessa områden. Som det ser ut idag skulle konsekvensen kunna bli att man kan arbeta med energieffektivisering av en oljeindustri men inte med framväxten av hållbara produkter baserade på en cirkulär ekonomi.

3. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden och instrumentet för externa åtgärder (COM(2018) 374 final)

3.1 Allmänna synpunkter

Region Värmland anser att Interreg är fortsatt viktigt och bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner hanterar gemensamma problem eller utvecklar en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet.

3.2 Synpunkter på artikelnivå

Nedan följer synpunkter på ett antal specifika artiklar i förslaget till förordning.

Artikel 3 Komponenter inom målet Europeiskt territoriellt samarbete

Artikel 3.5

Region Värmland ser positivt på kommissionens förslag att stärka interregionalt samarbete för innovation och det föreslagna instrumentet som ska syfta till att hjälpa dem som deltar i strategier

för smart specialisering att samarbeta inom hela EU. Ett tydligare fokus på smart specialisering i ett interregionalt sammanhang kan leda till en tydligare strategisk koppling mellan projekt, synergier med andra EU-program och samarbete mellan regioner i hela Europa. Region Värmland är positiva till förslaget till interregionala innovationsinvesteringar genom kommersialisering och utökning av interregionala innovationsprojekt som kan stimulerar utvecklingen av europeiska värdekedjor. Viktigt att tredje land kan delta i samarbetet och att budgeten bibehålls.

Region Värmland är positiva till användandet av komponent 5 inom Interreg.

Artikel 7; Geografiskt tillämpningsområde för det interregionala samarbetet och interregionala innovationsstrategierna

Region Värmland anser att det är viktigt att tredje land ges möjlighet att delta i de interregionala innovationsstrategierna för att satsningarna ska kunna skapa europeiska värdekedjor.

Artikel 9; Eruf-medel för Europeiskt territoriellt samarbete

Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden i EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet. Region Värmland menar därmed att budgetanslaget för Europeiskt territoriellt samarbete bör bibehållas på samma nivå som i den nuvarande budgetperioden.

Region Värmland är negativ till det minskade anslaget för komponent 1, där Interreg Sverige/Norge ingår. Budgeten bör bibehållas på samma nivå som för perioden 2014 - 2020. Region Värmland är positiva till den föreslagna budgeten för komponent 5 och anser att den bör bibehållas.

Artikel 9.5;

I artikel 9.4 framgår att varje medlemsstat får överföra högst 15% av sitt anslag för varje komponent 1, 2 och 3 från någon av dessa komponenter till en eller flera andra komponenter. Då programmen framför allt genomförs på den lokala och regionala nivån, föreslår Region Värmland följande tillägg i artikel 9.5:

"Med utgångspunkt i de belopp som meddelats i enlighet med punkt 3 ska varje medlemsstat, efter samråd med lokala och regionala myndigheter, informera kommissionen om och på vilket sätt den har utnyttjat den överföringsmöjlighet som föreskrivs i punkt 4 samt om

den därav följande fördelning av dess andel mellan de Interregprogram i vilka medlemsstaten deltar”.

Artikel 11; Förteckning över medel till Interregprogrammen

Region Värmland föreslår ett tillägg i en tredje punkt där medlemsstaten också åläggs redovisa på vilket sätt den lokala och regionala nivån liksom övriga intressenter har involverats i utformningen av programmen med hänvisning till artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna.

Artikel 19; Ändring av Interregprogram

Region Värmland välkomnar särskilt de initiativ till ökad flexibilitet som kommissionen föreslår. Möjligheten att föra över högst 5 procent av den ursprungliga tilldelningen för en prioritering motsvarande max 3 procent av programbudgeten till en annan prioritering inom samma Interreg-program underlättar programgenomförandet.

Vi saknar dock en hänvisning till artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i förordningen om gemensamma bestämmelser och föreslår därför följande tillägg;

Artikel 19.1 ”Den medlemsstat som fungerar som värd för den förvaltande myndigheten får lämna in en motiverad begäran om ändring av ett Interregprogram tillsammans med det ändrade programmet, efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna, med uppgift...”.

Artikel 19.5 ”Medlemsstaten får under programperioden överföra högst 5% av det ursprungliga anslaget för en prioritering, men motsvarande högst 3% av programbudgeten, till en annan prioritering inom samman Interregprogram, efter samråd med lokala och regionala myndigheter i enlighet med artikel 6 om partnerskap och flernivåstyre i de gemensamma bestämmelserna.

Artikel 21; Lokalt ledd utveckling

Region Värmland välkomnar att lokalt ledd utveckling också kan etableras inom Interreg över landsgränser.

Artikel 24; Småprojektfonden

Region Värmland är positiva till inrättandet av en småprojektfond. Inrättandet av, som det tycks, en specifik stödmottagare som administrerar projekten och lämnar stöd är dock Region Värmland

tveksam till då förslaget tycks komma att innebära att ytterligare en nivå inrättas i förhållande till stödmottagaren.

Artikel 45; Den förvaltande myndighetens uppgifter

Region Värmland vill i detta sammanhang understryka betydelsen av kontaktpunkter för programsekretariaten dels på nationell nivå för de transnationella programmen som omfattar hela Sverige dels på regional nivå för de mer geografiskt avgränsade programmen. Kontaktpunkter bidrar till att öka intresset för programmen bland potentiella stödmottagare. Med kontaktpunkter regionalt stärks också den regionala förankringen av programmen. Detta är särskilt viktigt.

4. Synpunkter på förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska socialfonden+ (ESF+)

4.1 Allmänna synpunkter

Region Värmland välkomnar kommissionens förslag att Socialfonden+ ska ta sitt avstamp från principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Sysselsättning är nyckeln till hållbar tillväxt och social sammanhållning i Europa.

Vi vill understryka vikten av att Socialfonden + som ska genomföras enligt delad förvaltning så långt som möjligt samordnas med Europeiska regionala utvecklingsfonden och att den territoriella dimensionen av Europeiska socialfonden därmed stärks. Kompetensförsörjning och integration av nyanlända på arbetsmarknaden är viktiga beståndsdelar i tillväxt- och utvecklingsarbetet på regional nivå och vi ser positivt på möjligheten till flerfondsprogram som föreslås i artikel 20 i förslaget till förordning om gemensamma bestämmelser. Regionala flerfondsprogram skulle på ett effektivt sätt möjliggöra samordning av viktiga insatser regionalt, som exempelvis initiativ för bättre kompetensförsörjning.

EU:s särskilda program för insatser inom hälsoområdet föreslås inför nästa programperiod 2021 - 2027 bakas in i den utvidgade Europeiska Socialfonden +. Kommissionen föreslår att 413 miljoner euro (i löpande priser) avsätts till hälsa inom ramen för ESF +, att jämföra med de 449 miljoner euro (i löpande priser) som finns i det nuvarande hälsoprogrammet för 2014 - 2020. Region Värmland välkomnar kommissionens förslag att även fortsättningsvis avsätta medel till EU-gemensamma insatser inom hälsoområdet.

4.2 Synpunkter på artikelnivå

Artikel 6; Jämställdhet samt lika möjligheter och icke-diskriminering

Region Värmland vill framhålla att; utifrån artikel 6, om jämställdhet samt lika möjligheter och icke-diskriminering är det önskvärt att

samtliga delar får lika stor vikt. Här menar vi även att det är nödvändigt att byta ut ordet främja till säkerställa. Vi ser även gärna ett tillägg av: "Könsöverskridande identitet eller uttryck" också (den diskrimineringsgrund som saknas här).

Artikel 8; Partnerskap

Region Värmland vill fastställa vikten av artikel 8, som handlar om Partnerskap och att medlemsstaterna säkerställer ett lämpligt deltagande för arbetsmarknadens parter och organisationer i det civila samhället när det gäller politikområdena sysselsättning, utbildning och social inkludering som stöds av ESF+ -delen inom ramen för delad förvaltning. Bra att deltagandet tydliggörs men det är även av vikt av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån samt att den reella påverkansmöjligheten tydliggörs.

Vi skulle även vilja understryka vikten av delaktighet och inflytande från den lokala och regionala nivån, då det ofta är där som insatserna genomförs.

Regionerna har fått regeringens uppdrag att samordna kompetensförsörjningsarbetet i respektive län och då bör även Socialfonden kopplas tydligare till det arbetet.

Artikel 13; Innovativa åtgärder

Region Värmland stödjer kommissionens förslag som innebär att medlemsstaten med ESF+ också ska uppmuntra aktiviteter för social innovation och sociala experiment för bottom-up aktiviteter och partnerskap som involverar offentliga myndigheter, det privata, civilsamhället och lokala aktionsgrupper inom lokalt ledda utvecklingsstrategier.

Artikel 23; Operativa mål

Region Värmland ställer sig bakom de operativa målen som anges i Artikel 23.

4.3 Synpunkter på Gemensamma indikatorer för allmänt stöd från ESF+, bilaga 1

Deltagare från landsbygdsområden finns upptaget som en gemensam outputindikator, Region Värmland är intresserade av betydelsen och innebörden av vad som avses med detta.

Region Värmland saknar även en indikator för föreningar/NGO:s.

REGION VÄRMLAND

Tomas Riste
Regionråd

Stina Höök
Regionråd